

Czego nastolatek potrzebuje od dorosłego nauczyciel bibliotekarz jako mentor i przewodnik

Anna Salwa -Kazimierska

Beata Chrzanowska-Pietraszuk

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Uniwersytet dla Rodziców”

Non scholae, sed vitae discimus.

Nie dla szkoły, lecz dla życia uczymy się.

Seneka Młodszy

(ur. ok. 4 p.n.e.–65 n.e.)

rzymski filozof, pisarz i poeta.

Adolescencja

(dorastanie , dojrzewanie)

Okres między późnym dzieciństwem
(7lat-11lat)

a

okresem młodzieńczym
(18lat-24lat)

11/12lat-18lat

Zadania rozwojowe

Biologiczne: ukształtowanie się zdolności do dawania nowego życia.

Psychologiczne: ukształtowanie się zdolności do zarządzania swoim życiem.

Zmiany czynności poznawczych

1. Wzrost krytycyzmu
2. Wzrost samodzielności myślenia
3. Zmiany w zakresie percepcji (np. słuch muzyczny, poczucie czasu, węch)
4. Rozwój pamięci dowolnej i logicznej
5. Rozwój słownika (rozumienie metafor, wypowiedzi symbolicznych)

Kształtowanie tożsamości

- Refleksja nad sobą.
 - Postrzeganie siebie w większej liczbie wymiarów niż dotychczas
- Poszukiwanie odpowiedzi na pytania
 - Kim jestem?
 - Jaki jestem?
 - Co umiem i czego nie umiem?
 - Co wiem i czego nie wiem?
 - Co jest mocną stroną?
 - Jaki mam talent?
 - Kim chcę być?
 - Jak mam realizować swoje życie?
- Przymierzanie wielu „masek”.
- Przeglądanie się w wielu oczach.

Piramida potrzeb wg A. Maslow

Strelau J., Psychologia. Podręcznik akademicki Tom 2 Psychologia ogólna, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2007, s. 641-643.

Potrzeby

- **Potrzeby fizjologiczne** - potrzeby niezbędne do utrzymania człowieka przy życiu, takie jak głód, pragnienie, sen,
- **Potrzeby bezpieczeństwa** – schronienia, ochrony przed agresją, ochrony przed nagłymi zdarzeniami, potrzeba doświadczania opieki
- **Potrzeby przynależności i miłości** pragnienie uczuciowych związków z innymi ludźmi, przynależenia do społeczności, akceptacji ze strony innych, przyjaźni i zrozumienia,
- **Potrzeby uznania** samoakceptacji i doznawania szacunku ze strony innych osób. Do tej grupy zaliczamy potrzeby: dominacji, uznania, prestiżu, zyskiwania znaczącej pozycji społecznej itp. Zaspokojenie ich pozwala rozwinąć poczucie własnej wartości oraz zaufania do samego siebie,
- **Potrzeby samorealizacji** - jedyne należą do potrzeb wzrostu - im więcej potrzeb wzrostu tym lepiej
 - dostarczają pozytywnych emocji,
 - koncentrują osobę na przedmiocie potrzeby,
 - ich realizacja jest procesem długotrwałym, względnie niezależnym od otoczenia,
 - zapewniają zdrowie fizyczne i psychiczne.

Potrzeby wg Marshalla Rosenberga

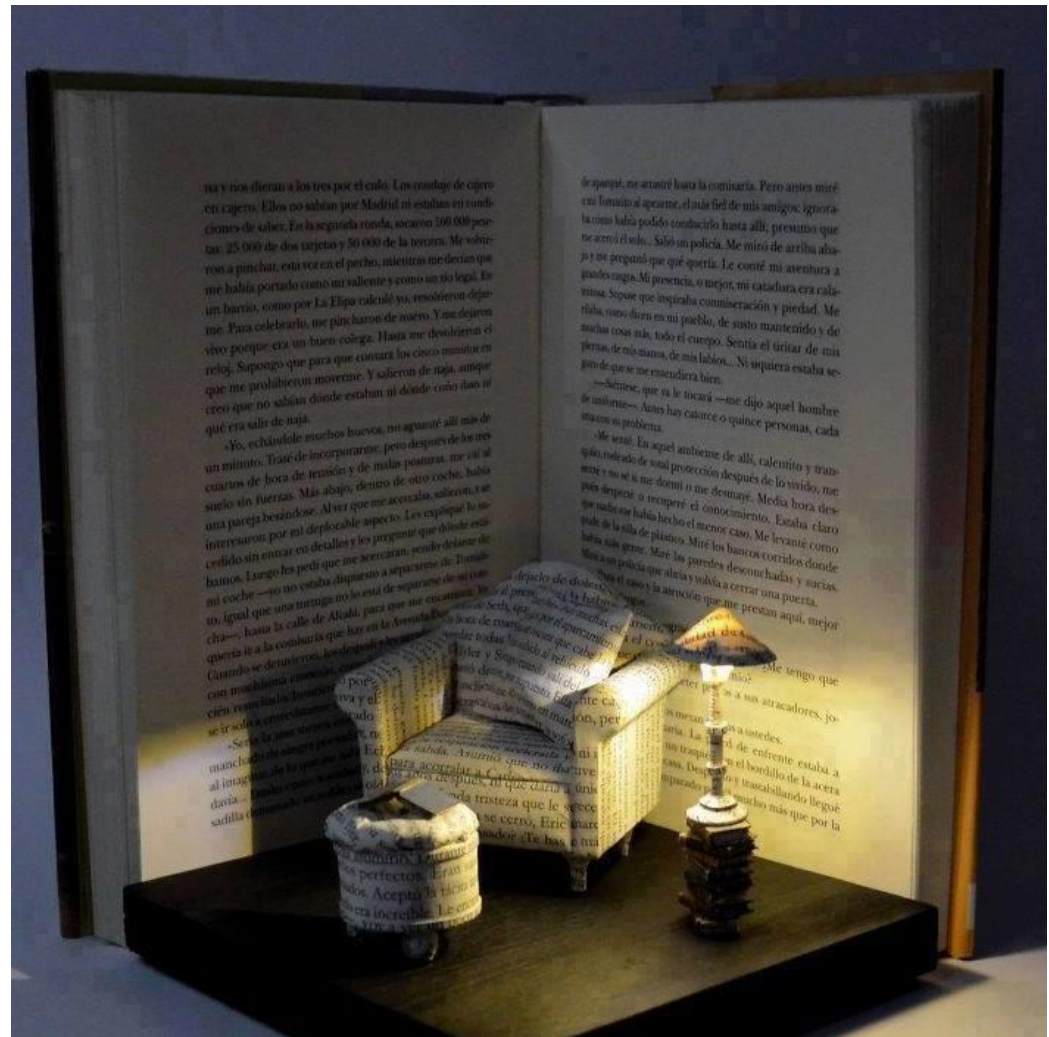
- **Samodzielności i autonomii.** Wybór marzeń, celów, wyznawanych wartości oraz wybór planu, za pomocą którego chcemy spełnić te marzenia, osiągnąć cele, zadośćuczynić wartościom.
 - **Świętowania.** Narodziny nowego życia i spełnianie się marzeń, Opłakiwanie swoich porażek. Żałoba po stracie ukochanych osób i po bezpowrotnie rozwianych marzeniach.
 - **Odnowy fizycznej.** Powietrza, pożywienia, ruchu, ochrony, odpoczynku, ekspresji seksualnej, dachu nad głową, dotyku, wody.
 - **Współzależności.** Akceptacji, empatii, miłości, uznania, bliskości, uczciwości. Wyrozumiałości, wnoszenia własnego wkładu w bogactwo życia, Ważności. Bezpieczeństwa uczuciowego, otuchy, szacunku, wsparcia, zaufania, zrozumienia, ciepła.
 - **Integralności.** Autentyzmu, sensu, natchnienia, godności osobistej, poczucia własnej wartości, przywiązywania wagi.
 - **Zabawy. Radości. Śmiechu.**
 - **Wspólnoty duchowej.** Piękna, harmonii, natchnienia, ładu, pokoju.
- Wg. Marshall B Rosenberg: nonviolent communication – A language of life

Potrzeby najważniejsze dla nastolatków:

1. Przynależności
2. Ważności
3. Samodzielności
4. Szlachetności - wnoszenia własnego wkładu w bogactwo życia
5. Samookreślenia

Co może zrobić nauczyciel bibliotekarz?

Potrzeba przynależności

Sprawić aby biblioteka była miejscem, w którym każdy z uczniów jest mile widziany.

Sprawić aby uczniowie znali i lubili, swojego bibliotekarza.

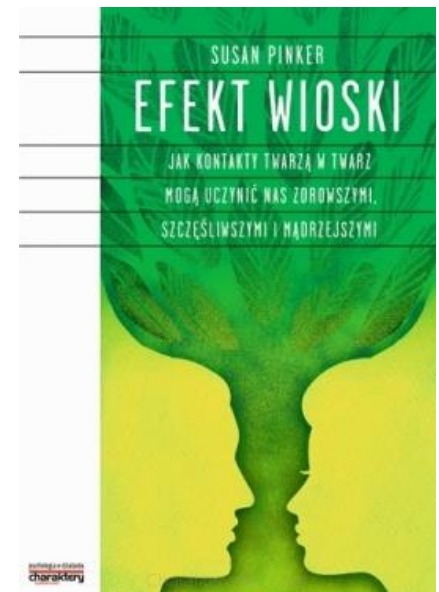
Budować wspólnotę szkolną.

Susan Pinker

Efekt wioski. Jak kontakty twarzą w twarz mogą uczynić nas zdrowszymi, szczęśliwymi i mądrzejszymi

Kontakt twarzą w twarz jest o niebo lepszy, niż ten nawiązywany przez media elektroniczne. Poprawia nasze związki, rodzinne relacje a nawet.... efektywność w pracy.

<http://www.charaktery.eu>

Potrzeba ważności

Poznać uczniów szkoły.

Wychodzić im naprzeciw.

Inicjować kontakty.

Być widocznym.

Gillian Lynne

„Cats”

https://pl.wikipedia.org/wiki/Koty_%28musical%29

Potrzeba samodzielności

Wspierać samodzielne inicjatywy uczniów –
nie tylko związane z działalnością biblioteki.
Pomoc w budowaniu samodzielnego myślenia
i rozwiązywania problemów

Potrzeba szlachetności - wnoszenia własnego wkładu w bogactwo życia

- Promowanie – zwykłych działań z zakresu kultury zachowania – bycia w porządku
- Promowanie działań pomocowych – uczeń - uczniowi
- Prowadzenie wolontariatu

Potrzeba samookreślenia

NAJWIĘKSZE POLE DO DZIAŁANIA

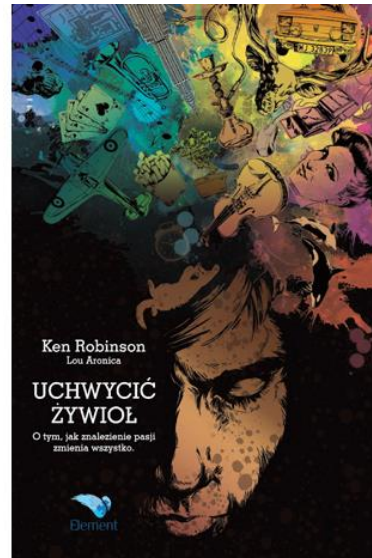
Pomoc uczniom w określaniu swoich zainteresowań (innych, niż te które są promowane w szkole)

Stwarzanie warunków do rozwijania zainteresowań, odkrywania talentów i pasji.

Docenianie nie za efekty a za wkład pracy .

Rozwijanie kreatywności.

Ken Robinson

<http://wydawnictwoelement.com.pl/sklep/>

**Pedagogiczna Biblioteka
Wojewódzka im. KEN**

i

**Specjalistyczna Poradnia
Psychologiczno – Pedagogiczna
„Uniwersytet dla Rodziców”**

**prowadzą wirtualną półkę książek pomocnych,
dla rodziców i nauczycieli.**

**Książki z "Wirtualnej półki,, znajdą Państwo na stronie głównej
Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej www.pbw.waw.pl pod hasłem: "**polecamy
książki pedagogiczne**".**

Półka prezentuje szczególnie ciekawe i pomocne pozycje, rekomendowane przez Pracowników Poradni oraz Pracowników Biblioteki. Zawiera książki fachowe, poradniki oraz pozycje beletrystyczne, opisujące świat dzieci i dorosłych obciążonych różnymi zaburzeniami, trudnościami lub dotkniętych trudnymi przeżyciami.

Wszystkie pozycje można wypożyczyć w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej.

Dziękujemy za uwagę

**Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
„Uniwersytet dla Rodziców”
Ul Raszyńska 8/10, 02- 026 Warszawa
22 822-24-46, 22 822-71-68
www.sppp-udr.org**